

**Обґрунтування
до питання про прийняття постанови НКРЕКП
«Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120»**

Відповідно до положень Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс ГРМ), споживач, що не є побутовим, мав право не пізніше ніж до 20 жовтня календарного року, що передує розрахунковому, подати Оператору газорозподільних систем (далі – Оператор ГРМ) уточнену заявку на величину річної замовленої потужності сумарно по всіх його об'єктах з розбивкою по кожному об'єкту в газорозподільній зоні відповідного Оператора ГРМ на розрахунковий календарний рік.

У такому разі, якщо фактичний обсяг використання потужності протягом розрахункового року буде перевищувати замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах, величина перевищення має бути сплачена споживачем за півторакратною вартістю тарифу на розподіл природного газу на користь Оператора ГРМ відповідно до Типового договору розподілу природного газу.

Разом з тим, 03 квітня 2026 року, під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А., відбулася нарада з питань проблем функціонування виробників теплової та електричної енергії та обговорення можливих шляхів їх вирішення.

Слід зазначити, що за результатами вищезазначеної наради було складено протокол від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119 (далі – Протокол), пунктом 4 якого рекомендовано НКРЕКП розглянути можливість внесення змін до Кодексу ГРМ та Типового договору розподілу, зокрема в частині врегулювання проблемних питань із застосуванням коефіцієнтів 1,1 та 1,5 при оплаті вартості перевищення річної замовленої потужності, за умови перевищення фактичного обсягу використання потужності (протягом календарного року) над замовленою споживачем річною потужністю.

При цьому, питання застосування коефіцієнтів при оплаті вартості перевищення річної замовленої потужності виробниками теплової та електричної енергії врегульовано положеннями постанови НКРЕКП від 24.01.2023 № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» (далі – Постанова № 120), яка була прийнята на виконання пункту 5 Протоколу наради під головуванням Міністра енергетики України від 09 січня 2023 року № 17/1.1-4.3-7.

Так, положеннями Постанови № 120 зобов'язано Операторів ГРМ в період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії та віднесений Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким має здійснюватися відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення про покладення

УВ
НКРЕКП
№732-56.1/26 від 14.04.2026
КЕП: Кривоног Т. Л. 10.04.2026 13:38
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222 (далі – Положення) на рівні 1, якщо фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

Разом з тим, постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2026 № 403 було виключено норми Положення, якими зокрема передбачалось затвердження переліку теплових електростанцій та теплоелектроцентралей, постачання яким має здійснюватися за цінами та на умовах передбачених цим Положенням.

Слід зазначити, що 07.04.2026 під головуванням заступника Міністра енергетики України Лігун Г. В. відбулася нарада з питань, зокрема застосування коефіцієнту за перевищення річної замовленої потужності, за результатами якої складено Протокол, пунктом 2 результативної частини якого встановлено Міненерго надати НКРЕКП позицію щодо необхідності продовження дії Постанови № 120 та визначення кола споживачів, на яких буде визначення кола споживачів, на яких поширюватиметься її дія.

Так, на виконання пункту 2 результативної частини Протоколу, Міністерство енергетики України листом від 10.04.2026 № 26/1.4-7.3-7779 надало НКРЕКП пропозиції щодо продовження дії Постанови № 120 до кінця 2026 року та поширення її дії на споживачів, що здійснюють виробництво теплової та електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках та мають укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку або включили відповідні електроустановки до складу одиниці агрегації агрегованої групи агрегатора, що має укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку.

У зв'язку із зазначеним, з метою приведення положень Постанови № 120 у відповідність до вимог чинного законодавства та з урахуванням рекомендацій наданих Першим віце-прем'єр-міністром України – Міністром енергетики України Шмигалем Д. А. та заступником Міністра енергетики України Лігун Г. В., Департамент розвитку газового ринку пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120», якою зобов'язати Операторів ГРМ до кінця 2026 року застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках та мають укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку або включили відповідні електроустановки до складу одиниці агрегації агрегованої групи агрегатора, що має укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку, на рівні 1, якщо фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

**Заступник директора Департаменту –
начальник відділу методологічного
забезпечення функціонування
ринку природного газу**

Тетяна КРИВОНОГ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120

Відповідно до статей 4 та 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у зв'язку з воєнним станом в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, та з урахуванням пункту 4 резолютивної частини Протоколу наради під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А. від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119 та пункту 2 резолютивної частини Протоколу наради під головуванням заступника Міністра енергетики України Лігун Г. В. від 08 квітня 2026 року № 17/1.4-7.3-124 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24 січня 2023 року № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» такі зміни:

1) у назві та пункті 1 знак, цифри та слова «, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» замінити знаком, цифрами та словом «– 2026 роках»;

2) преамбулу після знаків та цифр «№ 17/1.1-4.3-7» доповнити знаками, словами та цифрами «, пункту 4 резолютивної частини Протоколу наради під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А. від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119 та пункту 2 резолютивної частини Протоколу наради під головуванням заступника Міністра енергетики України Лігун Г. В. від 08 квітня 2026 року № 17/1.4-7.3-124»;

3) у пункті 1 знаки, слова та цифри «, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії та віднесений Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким здійснюється відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 222 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 489)» замінити словами та знаками «природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках та мають укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку або включили відповідні електроустановки до складу одиниці агрегації агрегованої групи агрегатора, що має укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку»;

4) після пункту 1 доповнити новим пунктом 2 такого змісту:

«2. Оператору системи передачі до 05 числа кожного місяця надавати операторам газорозподільних систем оновлений перелік споживачів природного газу, визначених пунктом 1 цієї постанови, які у попередньому місяці мали укладені з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку або включили відповідні електроустановки до складу одиниці агрегації агрегованої групи агрегатора, що мав укладений з оператором системи передачі договір про участь у балансуєчому ринку.».

У зв'язку з цим пункт 2 вважати пунктом 3.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

Обґрунтування
до питання про прийняття постанови НКРЕКП
«Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120»

Відповідно до положень Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс ГРМ), споживач, що не є побутовим, мав право не пізніше ніж до 20 жовтня календарного року, що передує розрахунковому, подати Оператору газорозподільних систем (далі – Оператор ГРМ) уточнену заявку на величину річної замовленої потужності сумарно по всіх його об'єктах з розбивкою по кожному об'єкту в газорозподільній зоні відповідного Оператора ГРМ на розрахунковий календарний рік.

У такому разі, якщо фактичний обсяг використання потужності протягом розрахункового року буде перевищувати замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах, величина перевищення має бути сплачена споживачем за півторакратною вартістю тарифу на розподіл природного газу на користь Оператора ГРМ відповідно до Типового договору розподілу природного газу.

Разом з тим, 03 квітня 2026 року, під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А., відбулася нарада з питань проблем функціонування виробників теплової та електричної енергії та обговорення можливих шляхів їх вирішення.

Слід зазначити, що за результатами вищезазначеної наради було складено протокол від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119 (далі – Протокол), пунктом 4 якого рекомендовано НКРЕКП розглянути можливість внесення змін до Кодексу ГРМ та Типового договору розподілу, зокрема в частині врегулювання проблемних питань із застосуванням коефіцієнтів 1,1 та 1,5 при оплаті вартості перевищення річної замовленої потужності, за умови перевищення фактичного обсягу використання потужності (протягом календарного року) над замовленою споживачем річною потужністю.

При цьому, питання застосування коефіцієнтів при оплаті вартості перевищення річної замовленої потужності виробниками теплової та електричної енергії врегульовано положеннями постанови НКРЕКП від 24.01.2023 № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» (далі – Постанова № 120), яка була прийнята на виконання пункту 5 Протоколу наради під головуванням Міністра енергетики України від 09 січня 2023 року № 17/1.1-4.3-7.

Так, положеннями Постанови № 120 зобов'язано Операторів ГРМ в період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії та віднесений

УВ
НКРЕКП
№702-56.1/26 від 08.04.2026
КЕП: Кривоног Т. Л. 08.04.2026 12:32
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким має здійснюватися відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222 (далі – Положення) на рівні 1, якщо фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

Разом з тим, постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2026 № 403 було виключено норми Положення, якими зокрема передбачалось затвердження переліку теплових електростанцій та теплоелектроцентралей, постачання яким має здійснюватися за цінами та на умовах передбачених цим Положенням.

У зв'язку із зазначеним, з метою приведення положень Постанови № 120 у відповідність до вимог чинного законодавства та з урахуванням рекомендацій наданих Першим віце-прем'єр-міністром України – Міністром енергетики України Шмигалем Д. А., Департамент розвитку газового ринку пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120», якою зобов'язати Операторів ГРМ до кінця 2026 року застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії на рівні 1, якщо фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

**Заступник директора Департаменту –
начальник відділу методологічного
забезпечення функціонування
ринку природного газу**

Тетяна КРИВОНОГ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120

Відповідно до статей 4 та 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у зв'язку з воєнним станом в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, та з урахуванням пункту 4 Протоколу наради під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А. від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24 січня 2023 року № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» такі зміни:

1) у назві та пункті 1 знак, цифри та слова «, 2024, 2025 роках та у I кварталі 2026 року» замінити знаком, цифрами та словом «– 2026 роках»;

2) преамбулу після знаків та цифр «№ 17/1.1-4.3-7» доповнити словами, цифрами та знаками «та пункту 4 Протоколу наради під головуванням Першого

віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України Шмигала Д. А. від 06 квітня 2026 року № 17/1.1-5.1-119»;

3) у пункті 1 слова, знаки та цифри «та віднесений Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким здійснюється відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 222 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 489)» виключити.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО